

ॐ
संस्कृतभारती
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्

शिक्षापरीक्षा

Aug. 2010

समय: - घण्टात्रयम्

दिनम् - विकृति सं॥ श्रावणशुक्लत्रयोदशी

अङ्काः - १००

भानुवासरः, २२.८.२०१०

I. अ. एतयोः श्लोकयोः पदविभागम् अन्वयरचनां च कृत्वा तात्पर्यं कन्नडभाषया
आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ४

१. तस्य सञ्जनयन् हर्षं कुरुवृद्धः पितामहः ।
सिंहनादं विनद्योच्चैः शङ्खं दध्मौ प्रतापवान् ॥
२. दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण युयुत्सुं समुपस्थितम् ।
सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ॥

आ. सुभाषितद्वयस्य अन्वयार्थं तात्पर्यं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा
लिखत । ८

१. एते सत्पुरुषाः परार्थघटकाः स्वार्थान् परित्यज्य ये
सामान्यास्तु परार्थमुद्यमभूतः स्वार्थाविरोधेन ये ।
तेऽमी मानुषराक्षसाः परहितं स्वार्थाय निघ्नन्ति ये
ये तु घ्नन्ति निरर्थकं परहितं ते के न जानीमहे ॥
२. प्रदानं प्रच्छन्नं गृहमुपगते सम्भ्रमविधिः
प्रियं कृत्वा मौनं सदसि कथनं चाप्युपकृतेः ।
अनुत्सेको लक्ष्म्यां निरभिभवसाराः परकथाः
सतां केनोद्दिष्टं विषममसिधाराव्रतमिदम् ॥
३. शास्त्राण्यधीत्यापि भवन्ति मूर्खाः यस्तु क्रियावान् पुरुषः स विद्वान् ।
सुचिन्तितं चौषधमातुराणां न नाममात्रेण करोत्यरोगम् ॥

इ. एकैकेन वाक्येन पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया लिखत । ५

१. इन्द्रप्रस्थस्य बहिर्भागे कौ परिवारौ मिलितौ ?
२. श्रीकृष्णः किं प्रतिज्ञावचनं दत्तवान् आसीत् ?

ॐ

(पू.प.प.)

३. शिशुपालस्य दृष्ट्या कृष्णः कीदृशः ?
४. पुरुषाः प्रायेण कुत्र अनादरं प्रकटयन्ति ?
५. दुष्टाः कदा सुखम् अनुभवन्ति ? कदा च विनश्यन्ति ?
६. अर्जुनः किमर्थम् इन्द्रम् आराधयितुम् इच्छति ?

II. अ. प्रश्नत्रयस्य उत्तरं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

६

१. वित्तस्य कति गतयः भवन्ति ? ताः काः ?
२. नरं वरं दुर्लभमेव मन्ये । विवृणुत ।
३. एतत्त्रयं जगति पुण्यकृतो लभन्ते । किं तत् त्रयम् ?
४. मनस्वी कार्यार्थी न गणयति सुखं न च दुःखम् । विवृणुत ।

आ. ससन्दर्भं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत । (षत्वारि) १२

१. अयम् अर्जुनः पूर्वम् उत्तरदेशं जित्वा सुवर्णराशिम् आनीतवान् ।
२. कटाक्षपातैः अर्जुनस्य वशीकरणं कर्तव्यम् ।
३. व्याधिः वर्धमानः शत्रुः च नोपेक्षणीयौ ।
४. इदानीं जैत्रयात्रा उचिता, न तु यज्ञयात्रा ।
५. शत्रुनाशेन परपीडनं भवति । परपीडनं पापस्य कारणम् ।
६. मूषकं ग्रहीतुं पर्वतस्य खननमिव ।

इ. प्रहेलिकाद्वयस्य उत्तरम् अर्थं च कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । ६

१. अपूर्वोऽयं मया दृष्टः कान्तः कमललोचने ।
शोऽन्तरं यो विजानाति स विद्वान्नात्र संशयः ॥
२. प्रायेण नीचलोकस्य कः करोतीह गर्वताम् ।
आदौ वर्णद्वयं दत्त्वा ब्रूहि के वनवासिनः ॥
३. यजमानेन कः स्वर्गहितुः सम्यग्विधीयते ।
विहायाद्यन्तयोर्वर्णौ गोत्वं कुत्र स्थितं वद ॥

III. अ. एतेषां कृदन्तानाम् इतरवचनरूपाणि लिखत ।

४

१. लिखन्	.....	.....
२.	.....	वन्दमानानाम्
३. धावता	.....	.....
४.	प्रविशद्भ्यः	.....

आ. आवरणे लिखितस्य धातोः वर्तमानकृदन्तरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत । ६

१. रजकः वस्त्रं ----- तिष्ठति । (क्षाल्)

२. शिशवः मातरं ----- रुदन्तः आसन् । (स्मृ)
३. ----- भक्तं देवः अनुगृहीतवान् । (अर्च)
४. ----- बालकाय लेखनीं देहि । (धाव्)
५. स्पर्धार्थं ----- एतासां जयः निश्चितः । (गम्)
६. ----- बालकेषु गोविन्दः प्रथमस्थानं प्राप्नुयात् । (पठ्)

इ. गणे अनर्हं पदं पृथक्कुरुत ।

५

१. दीपमूलम्, दीपाग्रम्, दीपमध्यम्, दीपच्छाया ।
२. गङ्गा, यमुना, सरस्वती, कपिला ।
३. रामेश्वरम्, अयोध्या, मथुरा, काशी ।
४. शृङ्गारः, करुणः, वीरः, मधुरः ।
५. हनुमान्, वैनतेयः, अङ्गदः, वृकोदरः ।

IV. अ. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । (षण्णाम् एव)

६

१. सच्चित् २. नदीश्च ३. धनुष्ठङ्कारः ४. षडाननः ५. महदस्ति
६. सर्वस्मिन्नपि ७. उन्नयनम् ८. नटच्छङ्कारः ९. अहङ्करोमि

आ. संयोज्य सन्धिनाम सूचयत । (षण्णाम् एव)

६

१. देवः + अस्ति २. एषः + गोपालः
३. बालकाः + आगताः ४. गुरोः + वचनम्
५. स्थितधीः + मुनिः ६. सङ्गः + तेषु
७. सर्वैः + छात्रैः ८. बालः + षण्मुखः

इ. एतानि पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत ।

६

१. खादन्त्यः २. प्रतिगृह्य ३. जिघ्रता
४. गायन्तम् ५. निन्दतः ६. वहन्त्याम्

ई. द्वयोः अभिप्रायं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

५

१. अव्यवस्थितचित्तस्य प्रसादोऽपि भयङ्करः ।
२. धर्मं जिज्ञासमानानां प्रमाणं परमं श्रुतिः ।
३. वृत्तेन हि भवत्यार्यो न धनेन न विद्यया ।

V. अ. एकं विषयम् अधिकृत्य दशभिः वाक्यैः संस्कृतभाषया टिप्पणीं लिखत ।

१. द्वारकानगरे मन्त्रालोचनम् ।

५

२. किरातेन वर्णितः दुर्योधनस्य राज्यपालनक्रमः ।

३. युधिष्ठिरं प्रति द्रौपद्याः वचनानि ।

आ. एतौ न्यायौ कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा विवृणुत ।

४

१. कूपखानकन्यायः

२. वृद्धकुमारीवाक्यन्यायः

इ. कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवदत ।

५

१. आरक्षकाः अपहरन्तं चोरं बद्धवन्तः ।

२. तां योगमिति मन्यन्ते स्थिरमिन्द्रियधारणाम् ।

३. श्रीरामे वनं गते दशरथः प्राणान् अत्यजत् ।

४. विकसतः पुष्पस्य सौरभम् अपूर्वम् ।

५. नागुणी गुणिनं वेत्ति गुणी गुणिषु मत्सरी ।

ई. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

५

१. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.
The student listen to music while writing the article.

२. ಅಲುಗಾಡುತ್ತಿರುವ ಮರಗಳಿಂದ ಮಂಗಗಳು ಜಿಗಿಯುತ್ತವೆ.
Monkeys jump, from the shaking trees.

३. ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಗುಪ್ತಚರನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.
Yudhishthira honoured the spy and sent him.

४. ಶಬರಿಯು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ ರಾಮನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.
As Shabari was meditating, Rama appeared.

५. ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತರು.
The women stood watching the shop.

